

Hvilke løsninger ser vi etter?

Pilotprosjekt på besøksforvaltning

v/Hanne Lykkja og Ann Heidi Hansen

Seminar Turister, lokalsamfunn og næring – håndterer vi veksten?

Svolvær 31. oktober 2019

Pilotprosjekt på besøksforvaltning

- «Reiseliv- og opplevelsesstrategien for Nordland skal bidra til utvikling av et **bærekraftig opplevelsesbasert** reiseliv som gir **lokal verdiskaping**»
- Hovedprosjekt (3-5 år) startet 01.01.18
- Deltakere i prosjektet:
 - Lofoten som region
 - Vega som verdensarvkommune
 - Svartisen i Meløy som besøkspunkt

Pilotprosjektets mål

- Prosjektet skal utvikle **en metodikk** som kan brukes som verktøy i kommuner som ønsker å satse på besøksnæringer
- Hjelp til å sikre at opplevelsen blir god både for **besøkende** og **fastboende**, samtidig som den **lokale verdiskapingen** blir størst mulig

Foto: Bård Løken/www.nordnorge.com/Meløy

Hva om vi fikk et reiselivsdirektorat?

REISELIVSDIREKTORATET

«Reiselivsdirektoratet skal fremme
lønnsom og verdiskapende
næringsaktivitet gjennom bærekraftig
og brukerrettet forvaltning av
opplevelsesressurser»

OPS... det var målsettingen til Fiskeridirektoratet

FISKERIDIREKTORATET

«Fiskeridirektoratet skal fremme
lønnsom og verdiskapende
næringsaktivitet gjennom
bærekraftig og brukerrettet
forvaltning av marine ressurser
og marint miljø»

Fiskeridirektoratet har
ca. 420 årsverk og er
organisert i 5 regioner

Staten tar forvaltningsansvar for mange andre sektorer

OLJEDIREKTORATET

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta

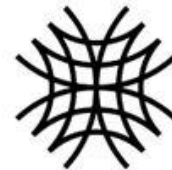
Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Jernbane-
direktoratet

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Utdannings-
direktoratet

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

«Overturisme» som begrep

- «Overtourism» ble kåret til årets ord av Oxford Dictionary 2018
- «Overturisme beskriver en situasjon hvor påvirkningen av turismen, på enkelte tidspunkt og på enkelte steder, overskrider *fysiske, økologiske, sosiale, økonomiske, psykologiske og/eller politiske tålegrenser*» (Overtourism: impact and possible policy responses, side 22)
- «Overtourism is still at the very beginning of the policy cycle»

Hvorfor ønsker vi oss besøk?

5 grunnleggende spørsmål

1. Hvorfor trenger vi dem?
2. Hva har vi?
3. Hvor og når vil vi ha dem?
4. Hvem vil vi invitere hjem?
5. Hvordan får vi tak i dem?

The Method of Persistent Enquiry

Cillian Murphy, The Loop Head Peninsula, Ireland

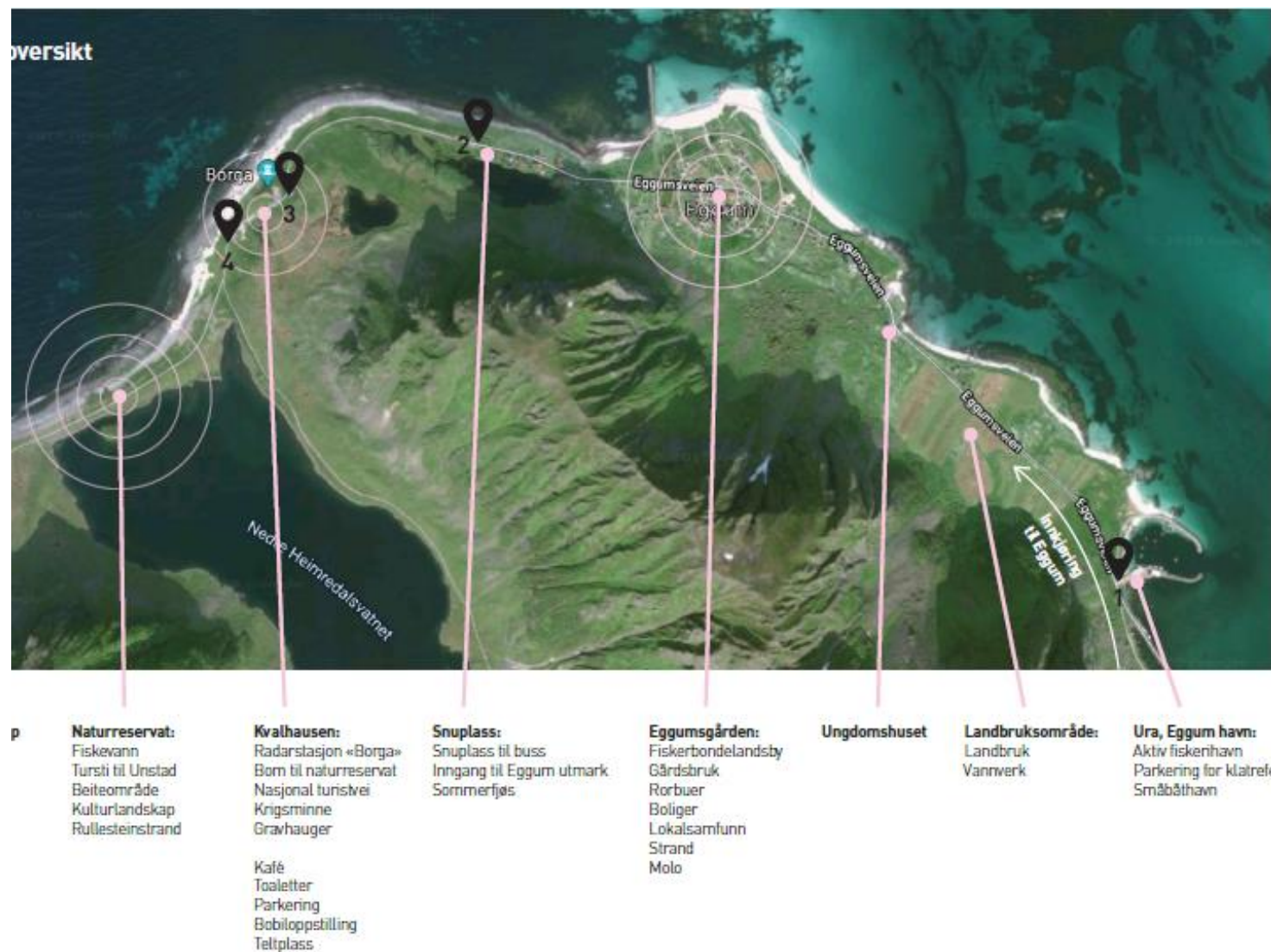

Overturisme versus underturisme

Utvikling på lokalsamfunnets premisser

- Involvering av lokalsamfunn og frivillig sektor
- Hva er den lokale tåleevnen og balansepunktet for en positiv utvikling?
- Kræsjkurs i besøksforvaltning for grendelag
- Tjeneste- og opplevelsesdesign som virkemiddel for å styre ferdsel

Besøksforvaltning må inn i planarbeid

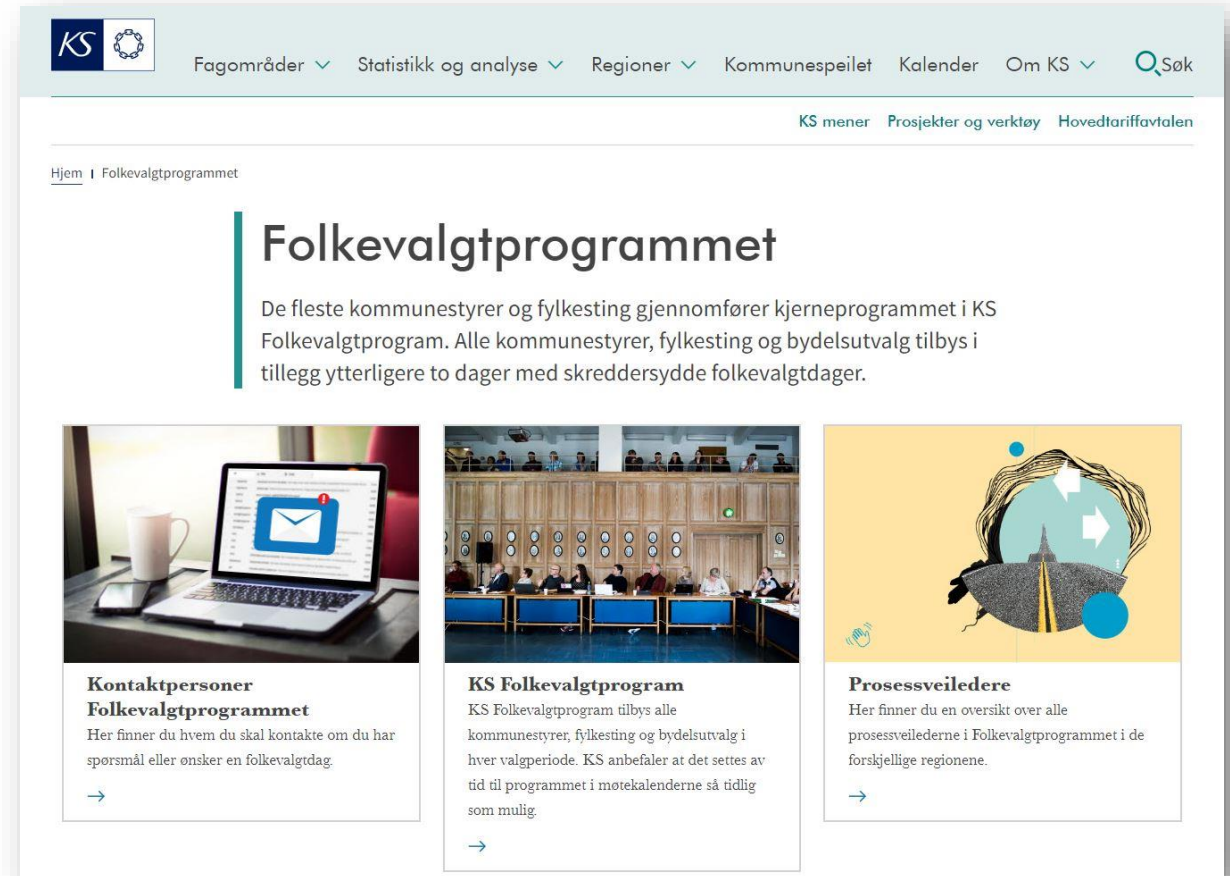
Noen eksempler:

- Arealplan for Vestvågøy
- Kommunale grupper for besøksforvaltning i Vestvågøy og Flakstad
- Ny generasjon reiselivsplan på Vega
- Workshop med planutvalget i Meløy
- Fylkeskommunalt planarbeid
- FoU-søknad: plan- og bygningsloven som verktøy i besøksforvaltning
- Utvikle mal for kommunal besøksforvaltning (samarbeid Lofotrådet)

Politisk engasjement

- Engasjement og kunnskap hos beslutningstakere
- Hvilken rolle og ansvar har det offentlige?
- Hvordan kan besøksnæringene bli en drivkraft til å skape gode lokalsamfunn?
- Utvikler folkevalgtskurs i besøksforvaltning for politikere og kommuneadministrasjon
- Samarbeid med KS

The screenshot shows the website for the KS Folkevalgtsprogrammet. The header includes the KS logo and navigation links: Fagområder, Statistikk og analyse, Regioner, Kommunespeilet, Kalender, Om KS, and a search bar. Below the header, there's a breadcrumb trail: Hjem > Folkevalgtsprogrammet. The main heading is "Folkevalgtsprogrammet", followed by a descriptive paragraph: "De fleste kommunestyre og fylkesting gjennomfører kjerneprogrammet i KS Folkevalgtsprogram. Alle kommunestyre, fylkesting og bydelsutvalg tilbys i tillegg ytterligere to dager med skreddersydde folkevalgdager." Below this, there are three featured sections: 1. "Kontaktpersoner Folkevalgtsprogrammet" with an image of a laptop and a coffee cup, describing how to find contact persons. 2. "KS Folkevalgtsprogram" with an image of a meeting room, describing the program's offerings to municipalities and counties. 3. "Prosessveiledere" with an image of a stylized map, describing the overview of the program across different regions. Each section has a blue arrow pointing to the right.

Ansvarlig markedsføring

- Bedre forberedte gjester
- Pilotprosjekt sammen med NordNorsk Reiseliv, Destination Lofoten og IN Sverige
- Ansvarlig markedsføring – markedsføring som del av management
- Pilotprosjekt sammen med NordNorsk Reiseliv, Vega kommune, Helgeland Reiseliv og Trøndelag Reiseliv

Local insider (Local Life Lisa)

Travel style:
Kjerneaktivitet:
Sesong:
Vanlig tidsbruk:
Prissensitivitet:
Booker oftest:
Kulturfilter:
Markedsprioritet (2019):

Culture (Inn i kulturen)
Henge med de lokale
Hele året
3 dager til 1 år
Høy til lav
Via spesialister eller kjente
Nasjoner uten norske referanser
A (januar-mars)
C (april-juni)
C (september og desember)

Typiske behov og ønsker

Nære møter med de lokale. Vil på innsiden av lokalsamfunnet eller miljøet. Vil ikke oppfattes som turist eller snakkes til som turist. Vil ofte ha «hjemme-hos»-opplevelser. Reiser gjerne utenfor allfarvei og tar seg ganske god tid. Drømmer om å utforske andre måter å leve på eller er veldig interessert i mennesker. Vil delta selv.

Typiske hjertepunkter i leveransen

- Komme under huden på lokalsamfunnet
- Få oppleve noe som er regnet som «ikke-kommersiell» og som ikke er alle forunt.
- Lære om lokal språk, kultur og tradisjoner
- Ta til seg noen lokale tradisjoner eller ritualer
- Bli transformert til en som hører hjemme på stedet.
- Blend in, naboskap, midlertidig innbygger.

Typiske smertepunkter i leveransen

- Å føle seg som en turist blant alle andre
- Å bli avspist med kommersielle standard-opplevelser
- Å ikke treffe lokalbefolkning og komme bak fasaden.

Viktige temaer i kommunikasjonen

- Gjestfrihet, komme bak fasaden
- Lokalt liv, lokale tradisjoner, lokal kultur
- Fortellinger om hvordan det er å leve på dette stedet i nord.
- Hvor og hvordan får du det til!

Produkteksempler:

Bo på en lokal hundegård!
<http://huskyfarm.de/no/lov-ernatting/>

Behov for robust destinasjonsledelse

- Mangler system for ledelse og forvaltning av reisemål med myndighet og midler
- Hvordan bør samspillet mellom det offentlige, reiselivsnæringen og andre næringer være?
- Overordnede prinsipper og lokale løsninger og tilpasninger
- FoU-prosjekt på lokal destinasjonsledelse med Vega kommune som pilot
- Tema tatt opp med KS/Regjeringen
- Fellesgodefinansiering: innspill til KS og FoU-prosjekt på økte finansieringsbehov hos kommunene

Besøksforvaltning = å ta vare på

- Ta vare på konkurransekraft
- Ta vare på kvaliteten i kundeopplevelsen
- Ta vare på natur og kultur
- Bidra til lokal verdiskaping
- Bidra til bærekraftige lokalsamfunn der reiselivet spiller en rolle

Foto: Hanne Lykkja

“

Sitat for dagen

What Norway did with the oil industry is known world wide as the best model for taking an industry, regulating it and making sure the benefit helps the country. Which is what I'm going to suggest you can do with tourism as well. ”

Elizabeth Becker, journalist og forfatter av boka «Overbooked»

Foto: Marit Løvhaug, Helgeland Kajakk/Helgeland Reiseliv/Nesna